

1-)Canlı ve Cansız varlıklar hakkında bilgi veriniz.

Doğan büyüyen, üreyen ve ölen varlıklara canlı varlık denir. Buradan hareketle insan, kedi, ağaç gibi varlıklara canlı varlık diyebiliriz. Canlı varlıklar beslenme, sindirim, solunum, boşaltım, salgı, hareket, duyarlık üreme davranışları gösterir. Çünkü canlı varlıklar bu davranışları ile yaşamsal faaliyetlerini devam ettirirler.

Doğma, büyüme, üreme ve ölme faaliyetlerini göstermeyen varlıklarla cansız varlık denir. Örnek olarak masa, kalem ve deniz cansız varlıktır diyebiliriz.

2-)İnsanların yaşamları boyunca ilişki içerisinde oldukları ve karşılıklı etkileşimde bulundukları fiziki, sosyal, ekonomik ve kültürel ortama doğal ortam adı verilir. Doğal ortam içerisinde yer alan, oluşumunda insanın etkisinin bulunmadığı herşeye doğal unsur adı verilir. İnsanın yaşamak amacıyla bulunduğu ortama doğal çevre adı verilir. Dünyanın değişik bölgelerinde yaşamlarını sürdüren insanların beslenme, barınma ve giyinme gibi temel yaşamsal faaliyetlerinin birbirine göre büyük farklılıklar gösterdiği görülür. Doğayı oluşturan dört unsuru açıklayarak yazınız.

Atmosfer (Hava Küre): Dünyamızı çepeçevre saran ve çeşitli gazların karışımından oluşan doğal ortamdır. Bulutluluk, nemlilik, sis ve yağış gibi tüm hava olayları atmosferde meydana gelir. Atmosfer olaylarını coğrafyanın alt dallarından klimatoloji bilimi inceler. Atmosferin %78'i azot, %21'i oksijen ve %1'i de diğer gazlardan (asal gazlar) oluşur.

Hidrosfer (Su Küre): Akarsular, göller, denizler, bataklıklar ve okyanuslar ile tüm yer altı sularının hepsine birden verilen isimdir. Su küreyi coğrafyanın alt dallarından Hidroğrafya bilimi inceler. Gezegenimizin 4'te 3'ü denizler ve okyanuslar başta olmak üzere sulardan oluşmaktadır.

Litosfer (Taş Küre): Yer kabuğunun en dış bölümüdür. Sial ve sima olarak ikiye ayrılır. Litofere taşküre denilmesinin sebebi bileşiminin kayalardan oluşmasıdır. Dağlar, taşlar, vadiler ve platolar litosferi oluşturan başlıca unsurlardır. Taş küre üzerindeki yer şekillerinin oluşum özelliklerini coğrafyanın alt dallarından olan jeomorfoloji bilimi inceler.

Biyosfer (Can Küre):Litosfer, atmosfer ve hidrosferden oluşan doğal ortam içerisinde canlılar yaşar. Canlılarda doğal ortamın bir parçası olduklarından ve insan yaşamını doğrudan ilgilendirdiklerinden coğrafyanın, dolayısıyla yeryüzü kavramının bir ögesini oluştururlar. Biyocoğrafya; doğayı oluşturan dört unsur (muhteşem dörtlü) içerisinde bileşke konumundadır. Canlılar küresini coğrafyanın alt dallarından biyocoğrafya bilimi inceler.

3-)Doğa ve İnsan Etkileşimde İnsanın doğal ortam ile etkileşimine örnekler veriniz.

- Barajların yapılması
- Bataklıkların kurutulması
- Tüneller, köprüler ve viyadüklerin yapılması
- Sulama kanallarının yapılması
- Maden ocaklarının işletilmesi
- Ormancılık faaliyetleri
- Ormancılık faaliyetleri
- Kanalların yapılması

4-) Doğa ve İnsan Etkileşimde doğal ortamın insanla etkileşimine örnekler veriniz.

- Soğuk iklim bölgelerinde evlerin kalın duvarlı, küçük pencere ve dik çatılı olması
- Güneydoğu Asya da yaşayan insanların temel besin kaynaklarının pirinç olması
- Orta kuşakta yaşayan insanların mevsimlere göre giysi ihtiyaçlarının fazla olması
- Yer şekillerinin engebeli olduğu Doğu Karadeniz kıyılarında temel geçimin balıkçılık olması
- Doğu Anadolu bölgesinde kar yağışı ve don olaylarının ulaşımı olumsuz etkilemesi
- Deprem, tsunami, kasırga gibi olayların can ve mal kaybına neden olması.

5-) Doğanın İnsana olumlu ve olumsuz Etkisine örnek veriniz.

Olumlu Etkileri

1. Doğa mutluluk verir ve hayatı anlamlandırılmamızda kolaylık sağlar!
2. Şehirde yaşayanlara kıyasla doğada yaşayanlar daha az strese maruz kalır!
3. Doğa en doğal antideprasadır.
4. Doğada yürüyüş yapmak bağışıklık sistemimizi ve kaslarımızı güçlendirir.
5. Doğada zaman geçirmek yaratıcılığımızı artırır.
6. Doğayla iç içe yaşamak acılara dayanma gücümüzü artırıyor.

Olumsuz Etkileri

1. Doğal afetler can ve mal kaybına neden olur.
2. Aşırı kar yolları kapatır.
3. Sis deniz trafiğini engeller.

6-) İnsanın Doğaya Etkisini açıklayınız

İnsan, coğrafi ortamda yaşamsal etkinliklerini gerçekleştirirken yaşadığı yerin doğal ortam özellikleri ile etkileşim hâlinindedir. Zaman içinde insanın bilgi birikiminin artması, bilim ve teknolojinin ilerlemesi, teknolojik araçların hızla çoğalması; insanların ihtiyaçlarının artmasına ve çeşitlenmesine neden olmuştur. İnsanlar, çeşitlenen ve artan ihtiyaçlarını karşılayabilmek için doğaya birtakım müdahalelerde bulunmuştur. Bu müdahaleler, bazen doğanın işleyişiyle uyumluysa bazen de doğanın işleyişine zarar vermiştir.

7-) Doğal ve yapay çevreyi açıklayınız

Doğal çevre insan eliyle yapılmayan ve doğal şartlarla oluşan ortamdır. Doğal çevreye örnek verecek olursak; ormanlar, dağlar, akarsular, vadiler, ovalar, çöller, denizleri sayabiliriz. Yapay çevre ise insanların kendi elleriyle, malzemeler kullanarak yaptıkları doğal olmayan ortamdır. Yapay çevreye örnek verecek olursak; sokaklar, mahalleler, binalar, köprüler, okullar, hastaneler ve parkları sayabiliriz.

8-) Biyolojik çeşitlilik nedir?

Biyolojik çeşitlilik; bitkiler, hayvanlar, mantarlar, mikroorganizmalar gibi tüm canlıları, bunların oluşturdukları ekosistemleri ve içinde yaşadıkları alanları ifade eder.

9-)Okul dışı öğrenim alanları hakkında bilgi veriniz.

Müzeler, bilim merkezleri, sanat merkezleri, tarihi ve kültürel mekanlar, kütüphaneler, doğal sit alanları ve ören yerleri, teknoparklar, ziyarete açık endüstriyel kuruluşlar, Okul Dışı Öğrenme Ortamlarıdır.

10-)Kompost nedir kısaca bilgi veriniz

Kompost, Organik nitelikteki; sebze, meyve ve diğer gıda artıklarının işlenerek (bitkisel ve hayvansal atıkların) nemli-oksijenli ortamda bozularak dönüştüğü organik gübredir.

11-)Doğal dengeyi açıklayınız

Canlı ve cansız varlıklar üzerinde dengeli ve düzenli bir uyum vardır.Canlıların yaşamı çeşitli uyumlar üzerine kurulmuştur.Bu uyumların üzerinde canlıların çevresiyle oluşturduğu dengeye doğal denge denir.

12-) Doğal dengeyi etkileyen unsurları yazınız.

»Nüfus artışı: Aşırı nüfus artışı doğal kaynakların hızlı ve dengesiz bir şekilde kullanılmasına neden olmaktadır.

» Suni gübreler: Günümüzde insanlar doğal gübre kullanmak yerine suni (yapay) gübreleri tercih etmektedir. Suni gübreler, toprağın, bitkilerin ve bitkilerle beslenen diğer canlıların yapısını bozmaktadır.

» Tarım ilaçları: Gereksiz ve bilinçsizce kullanılan tarım ilaçları toprakta ve bitkilerin yapısında zararlı kimyasal maddeler olarak birikmektedir. Bu ilaçlar suya karışarak, sulara ve suda yaşayan canlılara zarar vermektedir.

» Fosil yakıtlar: Kömür, petrol, doğalgaz gibi fosil yakıtların kalitesiz ve bilinçsiz kullanılması hava kirliliğine neden olmaktadır.

» Ormanların tahrip edilmesi: Ağaçların kesilmesi, orman yangınları, bilinçsiz avlanma ormanları yok etmektedir.

» Atıklar: Evsel atıklar, kimyasal atıklar, nükleer atıklar, sanayi atıkları gibi atıklar çevre kirliliklerine yol açar. Geri dönüştürülebilir atıklar (kâğıt, plastik, cam, metal, pil vb.) diğer atıklarla beraber çöplere bırakılmaktadır. Bu da doğal dengeyi bozmaktadır.

» Parfüm, deodorant ve spreiler: İnsanlar tarafından kullanılan parfüm, deodorant ve spreilerin gereksiz ve bilinçsiz bir şekilde kullanılması sonucu havaya zararlı gazlar salınmaktadır. Bu gazlar atmosfere zarar vermektedir.

» Egzoz gazları: Motorlu ulaşım araçları atmosfere büyük oranda karbon monoksit (CO) gazı yayarlar.

Bu gaz, atmosfere yayılarak hava kirliliğine sebep olmaktadır. » Kitle imha silahları: Biyolojik,

kimyasal, nükleer silahlar gibi toplu ölümlere sebep olabilecek silahlardır. Bu silahların radyoaktif

atıkları oldukça tehlikelidir. » Teknolojik ürünler: Teknoloji, hayatımızın her alanında karşımıza çıkmaktadır. Cep telefonu, televizyon, bilgisayar, tablet, müzik çalar, kulaklık gibi teknolojik ürünlere artan talep teknolojinin hızla ilerlemesine ve her alanda kullanılmasına sebep olmuştur. Teknolojik ürünlerin büyük bir kısmının yaydığı elektromanyetik dalgalar insan sağlığını olumsuz yönde etkiler.

13-)Doğal kaynaklar hakkında bilgi vererek gruplandırınız?

Doğada kendiliğinden oluşmuş, insan akli ve tekniğinin ürünü olmayan oluşma aşamasında insanın herhangi bir rolü bulunmayan bütün zenginlik kaynaklarına doğal kaynaklar denir.

Tükenmeyen doğal kaynaklar

Güneş, Rüzgar, Su, Dalga, Jeotermal, Biyokütle

Tükenen Doğal Kaynaklar

Petrol, Kömür, Doğalgaz, Madenler

Yenilenebilen doğal kaynaklar

Orman, Toprak, Oksijen(Hava), Jeotermal, Hayvanlar, Otlaklar, Su kaynakları

14-) Yakın Çevrenizde bulunan doğal kaynaklara örnek veriniz

Güneş, Rüzgar, Su, Dalga, Jeotermal, Madenler(Oltu Taşı), Orman, Toprak, Oksijen(Hava), Hayvanlar, Otlaklar, Su kaynakları